

Dovolte mi hned úvodem říct, že Kleopatra nebyla krásná. Pouze lidé přízemního myšlení a bez fantazie si myslí, že jen neskonale krásná a extravagantní žena mohla ulovit jak Julia Caesara, tak i Marka Antonia, nejmocnější Římany své doby. Je pravda, že oba muži měli smysl pro krásu a díky velké moci a bohatství si mohli vybírat mezi nádhernými ženami. Ale královna Egypta musela mít mnohem víc než jen pouhou krásu, aby očarovala ten párek starých válečníků, vyčerpaných veteránů z milostných tažení Venušinyých i Martových vojenských.

Pochopitelně nebylo na škodu, že byla dědičkou pohádkově bohatého národa světa. Pro bohatství Egypta by mohl i ten nejnáročnější znalec krásných žen přehlédnout půl palce nosu navíc, oči posazené trošku moc u sebe, ustupující bradu či vyčnívající přední zuby, nebo, když o tom tak přemýšlím, třeba i nahrbená záda, křivé nohy a možná i lví obličej malomocných.

Ne že by Kleopatra byla ošklivá. Ani zdaleka. Byla docela pohledná. Jde o to, že vlastnosti, pro které ji význační muži milovali, nespočívaly jen v její fyzické kráse, ani v jejím ohromném bohatství. Prostý fakt byl ten, že každý normální muž, který se na několik minut ocitl v její přítomnosti, se do ní bezhlavě zamiloval, *pokud ona chtěla, aby to tak bylo*. Žádná žena nikdy neměla nad mužovými city větší moc. Ať už se jednalo o ohromnou vášeň, otcovskou lásku, psí věrnost nebo strach a rozechvění. Pokud to od vás Kleopatra chtěla, dostala to.

A láska ke Kleopatře se nepodobala poblouznění mladíka k nějaké vlnadné, hloupoučké dívčině. Když si Kleopatra přála, aby ji muž miloval, miloval ji tak, jako Paris Helenu, bezvýhradně, bez všech soudů a veškerého smyslu pro míru či mravnost. Jednalo se o vážnou nemoc, z níž ho ani bohové nemohli vyléčit.

Ale teď trochu předbíhám. To se stalo až po letech. Když jsem se s princeznou Kleopatrou setkal poprvé, byla ještě dítě, i když pozoruhodné. To bylo za konzulátu Metella Celera a Lucia Afrania, když jsem byl vyslancem na dvoře Ptolemaia Pištce v Alexandrii.

Podruhé se tak stalo o několik let později na Kypru.

„Proč se nemůžu ucházet o úřad préтора teď hned?“ ptal jsem se. „Celé dva roky jsem sloužil jako edil, což je neslýchané a za což mi obyvatelé Říma dluží nejen prétorát, ale tu nejlepší proprétorskou provincii na mapě. Všem se líbily moje hry, nechal jsem vyčistit stoky, opravil ulice, vymýtil korupci ve stavebnictví...“

„Zkrátka teď ještě na úřad préтора zapomeň,“ prohlásil otec, „protože pro příští volby už podporujeme své kandidáty, jak jsme se dohodli předtím, než bylo zřejmé, že se tvůj edilát o jeden rok prodlouží. A navíc občané vidí raději, když kandidáti na préтора stráví s legiemi mnohem víc času, než jakým se můžeš chlubit ty.“

„Jen se snažíš odkládat návrat do Galie,“ poznamenal Kretikus. Měl naprostou pravdu.

„A proč ne?“ namítl jsem. „Nikdo kromě Caesara z té války slávu nezíská. Když si přečtete jeho zprávy senátu, máte pocit, že tam na severu bojuje úplně sám.“

„Lidé nevyžadují slávu,“ řekl otec. „Vyžadují službu. Nesvěří

impérium muži, jenž ke své cti může připsat jen pět nebo šest let v legii pod zástavou s orlem.“

„Cicero zvolili,“ zamumlal jsem.

„Cicero je nový člověk,“ ozval se můj příbuzný Nepos. „Dosahl nejvyšších úřadů díky své pověsti právníka, a protože je nový. Od Metella lidé očekávají to, co jim příslušníci naší rodiny poskytují už celá staletí: schopnost vést je v senátu i na bitevním poli.“

Byla to, jak jste nejspíš poznali, rodinná porada. My Metellovci jsme se čas od času scházeli, abychom osnovali plány. Rádi jsme si o sobě mysleli, že představujeme největší mocenský blok v senátu a na lidových shromážděních, a vskutku jsme vládli nezanedbatelným množstvím hlasů, ačkoli moc Metellovců ustoupila z vrcholu v předchozí generaci, hned po Sullově diktatuře.

Kretikus si propletl prsty na svém pořádném břicho a pozorně se zahleděl na letící ptáky nad hlavou, jako kdyby pátral po nějakých znameních. Pak promluvil: „Jak se zdá, vskutku nezískáme zhora nic, když tě pošleme zpátky k Caesarovi.“

Moje politická tykadla se vztyčila a rozkmitala. „Chápu dobře, že nastal obrat v rodinné politice?“

„Všichni cítí, že Caesar má už takhle příliš velkou moc a slávu,“ prohlásil Nepos. Byl dlouholetým přívržencem Pompeia a Caesara nenáviděl. Jeho „všichni“ znamenalo většinu lidí z dobrého rodu. Caesar byl navzdory svému patricijskému původu ohromně oblíbený u prostých lidí, zatímco my Metellovci, ač plebejci, jsme se těšili přízni aristokratů.

„Přesto,“ ozval se otec, „je třeba vyřešit důležitou vojenskou záležitost, jež se netýká válčení s Galy. Záležitost, která se ti může přičíst k dobru, až se budeš ucházet o úřad prétora a po čase i o úřad konzula.“

„Bylo by skvělé přimět Parthy, aby vrátili zástavy s orly, které ukořistili při porážce Krassa,“ prohlásil jsem, „ale jelikož každý, kdo uzvedne meč, je momentálně v Galii, nechápu, jak já...“

„Zapomeň na válčení na zemi,“ skočil mi do řeči Kretikus. „Na Východě se znovu rozmohlo pirátství. Musí se potlačit, a to rychle.“

Začaly se mi ježit vlasy. „Námořní velení? Ale *duumvir* je imperiální jmenování a já jsem ještě nezastával...“

„Nebudeš *duumvir*,“ přerušil mě otec, „jen vrchní velitel flotily kutrů. Žádné trirémy, nic většího než liburny.“

Při představě námořního velení se mi stáhl žaludek. „Myslel jsem, že piráty rozdrtil Pompeius.“

„Nikdo nerozdrtil piráty o nic víc než bandity,“ obrátil se na mě Kretikus. „Pompeius zničil národ, který za starých časů ovládal moře. Jenže my se už nějakou dobu soustředujeme na Západ a toho využívá nová banda námořních gangsterů. Je čas, aby je někdo zlikvidoval, než si znovu vybudují celou flotilu.“

Neměl jsem moc času na přemýšlení. Musel jsem *něco* udělat a představa válčení v temných galských lesích byla nekonečně deprimující.

„Jedná se o velení přidělené lidovými shromážděními?“ zeptal jsem se rezignovaně a zvažoval hlasy.

„Jmenuje tě senát,“ řekl otec. „Ale jeden z našich tribunů návrh předloží před *consilium plebis* a tam ho bez obstrukcí schválí. Jsi oblíbený muž a Klodius je mrtvý. Bude ti připsáno ke cti, že sis zvolil nebezpečný a nevděčný úkol jako pronásledování pirátů místo příležitosti získat slávu a kořist v Galii.“

„Když mluvíme o kořisti...“ začal jsem.

„Jestli se ti podaří zjistit, kde ukrývají svůj poklad,“ ozval se Kretikus, „nu, jednalo by se o hezké gesto, kdybys jeho část vrátil právoplatným majitelům. Ve většině případů to pochopi-

telně nebude možné. Slušný příspěvek státní pokladně ti zajistí příznivé přijetí senátem. A kromě toho, proč by sis nepřilepšil?“

„Až se budeš ucházet o úřad préтора,“ prohlásil Nepos, „velice ti pomůže, když se postavíš vedle sloupu ozdobeného klouny lodí, jež jsi zajal.“ (Jednalo se o tradiční způsob, jak připomínat námořní vítězství.)

Vzdychl jsem. „Chci si s sebou vzít Tita Milona.“

Otec bouchl dlaní do stolu. „V žádném případě! Milo je ve vyhnanství. Je v nemilosti.“

„Býval veslařem ve flotile,“ namítl jsem. „Zná lodě a námořníky a nepotřeboval by žádné oficiální jmenování. Nesmírně by mi pomohl.“

„Pokud se bude držet dál od Říma, neměl by to být žádný problém,“ řekl Scipio. „A nejspíš bude vděčný za příležitost dostat se pryč od Fausty.“ To vyvolalo potutelné úsměvy. Můj starý přítel a jeho manželka patřili k poraženým. Ona byla dcerou diktátora a velká část Milonova kouzla v jejích očích spočívala v jeho neuvěřitelném vzestupu z pouličního gangstera až k úřadu préтора. Jeho stejně strmý pád si pochopitelně její obdiv získat nedokázal. Už měl na dosah konzulát a teď jen lelkoval na svém statku v Lanuviu.

„Tak to dopadne, když se dovolí spodině a lůze z ulice zapojit se do politiky,“ zavrčel otec, který sám ochraňoval spoustu takových mužů a pomohl jim, když se mu to politicky hodilo. Koneckonců *někdo* musí dělat nečistou práci za aristokraty, kteří si nemohou dovolit zašpinit si vlastní ruce.

„Kde má být základna operací?“ zeptal jsem se.

„Na Kypru,“ odpověděl Kretikus. „Porad' se s Katonem. Může ti o tom místě poskytnout užitečné informace. Strávil víc než rok řešením jejich politických zmatků.“

„Kdo tam teď vládne?“ chtěl jsem vědět.

„Nějaký Aulus Silvanus,“ odpověděl Kretikus.

„Silvanus? Není to Gabiniův starý přítel?“ Gabinius kdysi soupeřil s Caesarem a Pompeiem při získávání vojenské slávy, ale z jeho slibné kariéry nezbylo nic a před nedávnem byl souzen pro vyděračství. Navzdory Ciceronově plamenné obhajobě byl shledán vinným a poslán do vyhnanství. Pokud vás nedokázal zprostit obžaloby Cicero, jistě jste byli vinni jako Oidipus.

„To vskutku je,“ přisvědčil Scipio, „a Gabinius prý žije v pohodlném ústraní na Kypru.“

„Nezní to tak zle. Kdy odjízďím?“

„Jakmile budeš mít vystaveny náležitě senátorské dokumenty. Tribunní hlasování bude následovat automaticky, na to čekat nemusíš.“ Otec byl jako obvykle strohý.

„No dobře,“ zabručel jsem nevrle. „Začnu se chystat.“

Při zpáteční cestě městem se mi nálada mírně vylepšila. Jmenování mě nerozladilo zdaleka tak, jak jsem předstíral. Jako většina Římanů jsem se hrozil jen pouhého pomyslení na námořní službu, ale tohle byla jedna z mála příležitostí, kdy jsem se těšil, že se dostanu pryč z Říma.

Můj edilát mi získal nesmírnou popularitu, jenže byl neuvěřitelně obtížný a nákladný. Nadělal jsem si hrozné dluhy a ty by mě mohly provázet léta, kdybych to nechal jen tak být. Caesar se nabídl, že všechny moje dluhy uhradí, ale jemu jsem být zavázaný nechtěl. Část jich i tak splatil, zdánlivě jako dar své neteři Julii, ale ve skutečnosti proto, že jsem ho vytáhl z jistých potíží, takže jsme byli vyrovnáni. Nedlužil jsem mu žádné politické laskavosti. Rychlé a výnosné tažení proti pirátům by mohlo vyřešit všechny mé finanční problémy, pokud se tedy v jeho průběhu dokážu vyhnout utopení či smrti v bitvě.

A Řím už mě nudil. Za poslední léta byl ve městě poprvé klid. Po smrti Klodia a vypovězení Milona se mocné gangy, jež se těšily podpoře aristokratů, ocitly bez vůdců. Během téměř diktátorského konzulátu Pompeius vymetl z města nepřístojné živly tím, že zřídil soudy, jež vynášely kruté tresty. Gangsteři rychle obrátili pozornost k půvabu vzdálených míst nebo se uchýlili do gladiátorských škol, ze kterých většina původně vzešla. Ti, jež chápali příliš pomalu, se ocitli při hrách v aréně, kde neozbrojení zkoušeli svou bojovnost proti lvům, medvědům a býkům.

Téměř poprvé, co mi moje paměť sahá, se Římané cítili na ulicích bezpečně a nikdo nechodil ozbrojený. Lidé si spořádaně vyřizovali obchody, řídili se předpisy kurulských edilů, a dokonce se k sobě navzájem chovali zdvořile. Cizí obchodníci přijížděli v nebyvalých počtech, protože věděli, že jejich život ani zboží nikdo neohrozí.

Léta jsem si stěžoval na výtržnosti a nepořádek ve městě a teď, když byly pryč, jsem přišel na to, že mi scházejí. Celý ten klid a mír se zdál nepřírozený. Nečekal jsem, že to takhle vydrží. Moji spoluobčané byli koneckonců Římané; a my jsme vždycky byli vzpurná a nepoddajná cháska. Zapomeňte na líbivé mýty o Aeneovi a bratřech Romulovi a Removi. Holým faktem bylo, že Řím založili vydědenci a bandité z tuctu kmenů latinských a navíc několika etruských, sabinských a oských, které se k tomu náhodou nachomýtly, pokud můžeme usuzovat ze jmen některých našich nejstarších rodin. Naše moc a bohatství ohromně narostly, ale čas jen pramálo změnil naši povahu k lepšímu.

Cesta přes město byla pro mě velice zdoluhavá, protože jsem byl nesmírně oblíbený a každých pár kroků jsem se musel zastavovat a zdravit se s občany. V těch časech Římané nepocitovali

před vládnoucí třídou žádnou bázeň a někteří staromódnější k vám klidně přiběhli a dali vám pořádnou česnekovou pusu na tvář, pokud vás měli obzvlášť rádi. To bylo závažné porušení dobře známé římské *gravitas*.

S potěšením jsem zaznamenal, že poslední známky vzbouření a výtržností, jež následovaly po Klodiově pohřbu, vymizely. Po rozsáhlých požárech bylo celé město několik dalších měsíců zašpiněné a páchlo sazemi. Řím neměl nic podobného zažít až do doby, kdy Antonius o mnoho let později přednesl svou proslulou burčující řeč nad mrtvolou Caesara. Římské pohřby byly živější než u většiny ostatních národů.

Moji mysl zaměstnávaly obvyklé problémy, jež se pojily se službou v cizině: co si vzít s sebou, jaké účty urovnat, jak sdělit tu novinu své ženě, zkrátka takové věci. Měla by se z toho těšit, pomyslel jsem si s nadějí. Nechystal jsem se do provincie, kde se válčilo, proto jsem si ji mohl vzít s sebou. Kypr měl pověst překrásného místa. Až donedávna byl sídlem královského dvora, takže tam najde společnost přiměřenou svému patricijskému postavení. Julie bude mít z toho jmenování jistě radost.

Julie radost neměla.

„Na Kypr?“ vykřikla hlasem, ve kterém se mísila nevěřícnost, opovržení a znechucení. „Po všem, cos vykonal, tě poslali honit piráty na Kypr? Dluží ti něco lepšího!“

„Bývalému edilovi nedluží vůbec nic. Technicky vzato ten úřad ani není součástí *cursus honorum*.“

Předvedla velice výmluvné zamítavé gesto. „Ta stará politická fikce! Všichni vědí, že edilát politickou kariéru buď nastartuje, nebo zničí. Ten tvůj ti měl získat postavení diktátora! Kypr! Jaká urážka!“

Podle toho, jak jsme byli v *tricliniu* osamocení, by člověk neřekl, že je dům plný otroků, jejích i mých. Věděli, že je radno

držet se dál, když měla špatnou náladu. Byla Juliovka a Caesarovka a ve chvílích, jako byla tato, se to projevovalo.

„Když se nemůžeš hned ucházet o úřad préтора, měl by ses vrátit do Galie. Právě tam se dá získat dobrá pověst.“

„Caesarovi důstojníci mají sklony nechat se zabíjet v zájmu Caesarovy dobré pověsti,“ podotkl jsem.

„Caesar tě má rád. Udělal by z tebe legáta.“

„Toho musí schválit senát, i když ne že by Caesarovi v dnešní době příliš záleželo na schválení senátem. A stal bych se nepřítelem Labiena, což nepotřebuji. Ten nikdy nikomu nic nezapomene.“

„Labienus je nula. Caesar je mnohem význačnější a brzy bude jediným mužem, který něco znamená. Měl bys stát při něm.“

Nelíbilo se mi, kam náš rozhovor směřuje. „Na Kypru,“ řekl jsem, „je šance získat značné bohatství.“

„To by byla příjemná změna,“ připustila. „Mohli bychom vyrovnat všechny naše dluhy.“ Postupně si připustila i výhody a na čele se jí začaly vyhlazovat vrásky. Stejně jako celá její rodina měla silně vyvinutý smysl pro politiku, ale kouzlo solventnosti bylo mocným lákadlem. „A Kypr je proslavený společenským životem.“

„Až službu skončím, budu se ucházet o úřad préтора, navíc se slušnou kupou peněz. Rok budeš prétorovou manželkou a pak mě dosadí do nějaké skutečně výnosné provincie, jako je třeba Sicílie nebo Afrika. Copak by se ti to nelíbilo?“ Navíc se vyhnu legiím. Ale to jsem neřekl. Považovala by něco takového za nedůstojné římského úředníka.

„Nu, jestli je to nevyhnutelné.“ Poté se soustředila na praktické záležitosti. „Jak zařídíme cestu? Musí se mnou jet osobní služebnictvo, ne víc jak pět nebo šest otroků, a potřebuji šatník a...“ takhle ještě nějakou chvíli pokračovala.

„Já nasednu na rychlou liburnu, co nejdřív to půjde,“ řekl jsem jí. „To znamená, že si vezmu tolik věcí, kolik se jich vejde do jedné rezervní tógy, a spát budu na palubě. A pojede se mnou Hermes.“

„Já na žádné palubě spát nebudu,“ ohradila se.

„Příští měsíc vyplouvá do Egypta obilná flotila. Ty lodě jsou obrovské a mají spoustu místa pro pasažéry. Vždycky se zastaví na Kypru, než pokračují dál do Alexandrie.“

„A co budeš celý měsíc dělat ty?“ vyhrkla nasupeně.

„Nu co by, pronásledovat piráty,“ odpověděl jsem a nevinnost mi sálala ze všech pórů. Nějak se k ní donesly zvěsti o té germánské princezně. Tehdy jsme ani nebyli manželé, ale to pro Julii nic neznamenalo.

„Má tvoje rodina na Kypru nějaké *hospitium*? Jsem si jistá, že moje ne.“

„Pochybuji,“ odpověděl jsem, „ale pro jistotu projdu *tessery*. *Hospitia* máme skoro všude v řeckém světě, ale myslím, že Kypr nikdo z mé rodiny nikdy nenavštívil. Nicméně je to rodiště tvé slavné předkyně, takže tam máš určitě rozeseto mnoho sestřenic.“

„Varovala jsem tě,“ zasyčela hrozivě. Caesarovci vysledovali svůj původ až k bohyni Venuši, jež se pochopitelně narodila na Kypru, tedy v každém případě kousek od pobřeží Kypru. Její strýc Gaius Julius pořádně využíval toto domnělé božské příbuzenství k velkému veselí všech Římanů. Julie vždycky zuřila, když jsem ji popichoval kvůli tomuhle kousku caesarovské nabubřelosti, ale hodilo se cokoli, abych odvedl její myšlenky od té germánské princezny.

Zatímco měla plné ruce práce s přípravami, zavolal jsem Herma. Zrovna se vrátil z *ludu*, kde po většinu dnů trénoval se zbraněmi. Školil jsem ho ve všech dovednostech politikova tajemníka, což v těch dobách zahrnovalo i pouliční rvačky.

„Napíšeš dopis,“ přikázal jsem mu. S reptáním si sedl ke stolu. Rýsovala se před ním skvělá budoucnost, osobní svoboda a snad i představa, že jeho synové jednou zasednou v senátu, jenže on by byl dal přednost životu obyčejného gladiátora. Miloval boj, nenáviděl psaní. Nu, bývaly dny, kdy bych i já sám dal přednost životu v *ludu*. Přinejmenším jediná starost, kterou jste tam měli, byla přežít další souboj; a váš nepřítel vždycky útočil zepředu.

„Titovi Anniovi Milonovi od přítele Decia Caecilia Metella mladšího s pozdravy,“ začal jsem. Viděl jsem, jak Hermes povytáhl obočí. Milona měl rád. „Byl jsem vyslán na Kypr, abych pronásledoval piráty. Na moři jsem naprostý amatér a zoufale potřebuji tvou pomoc. Kypr není Galie, což z něj samo o sobě činí přitažlivé místo k pobytu. Navíc tu existuje šance získat velké peníze a kromě toho se dostaneme od svých manželek a zažijeme spoustu zábavy.“

„Já to slyšela!“ zakřičela Julie z útrob domu. Ta žena měla uši jako netopýr.

„Až dostaneš tento dopis,“ pokračoval jsem, „budu na cestě do Tarenta. Pokud nedorazíš do doby, kdy budu odplouvat, nechám příkaz, aby ti poskytli rychlou liburnu. Víím, že se v Lanuviu nudíš k smrti, tak nepředstírej opak. Oběma nám přijde vhod přiměřeně nebezpečné vzrušení v příjemném prostředí. Těším se, že tě uvidím v Tarentu, či, pokud to nevyjde, až na Kypru.“

„Námořní služba?“ ozval se Hermes nešťastně. Měl ještě větší odpor k moři než většina Římanů.

„Jen trocha plachtění u pobřeží,“ ujistil jsem ho. „Na moři bychom neměli strávit ani jednu noc, ani se dostat z dohledu pevniny. Navíc jsi už zdatný plavec a budeš naprosto v bezpečí.“